

22.1.2020

KYYJÄRVEN KUNNANVALTUUSTOLLE

KUNTALAIN 118 §:N MUKAINEN SELVITYS JA EHDOTUS ASUKKAIDEN LAINSÄÄDÄNNÖN EDELLYTTÄMIEN PALVELUJEN TURVAAMISEKSI TARVITTAVISTA TOIMENPITEISTÄ

1 Tausta ja toimeksianto

Kuntalain 118 §:n mukaan kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi. Velvoite syntyy, jos rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat olennaisesti ja toistuvasti koko maan vastaavia tunnuslukuja heikommät ja ovat kahtena vuonna peräkkäin alittaneet kuntalain 118 §:ssä säädetyt erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan raja-arvot.

Kyyjärven kunta täytti vuosien 2017 ja 2018 konsernitilinpäätösten perusteella kuntalaissa asetetut raja-arvot. Kyyjärvellä raja-arvot ylittyivät taseen kertyneen alijäämän osalta (liite 1). Lisäksi kunnalla täytyivät neljästä muusta raja-arvosta konsernin lainakanta, kunnan tuloveroprosentti ja konsernin suhteellinen velkaantuneisuusaste.

Valtiovarainministeriö asetti 20.8.2019 kuntalain 118 §:n mukaisen Kyyjärven kuntaa koskevan arviointiryhmän, jonka tehtävänä oli tehdä laissa tarkoitettu selvitys kunnan mahdollisuuksista turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut. Arviointiryhmän määräaika oli 31.1.2020 asti.

Valtiovarainministeriö nimesi Kyyjärven kuntaa kuultuaan arviointiryhmän puheenjohtajaksi entisen Nurmijärven kunnanjohtajan, hallintotieteiden maisteri Kimmo Behmin. Kyyjärven kunnan nimeämänä jäsenenä ryhmässä toimi Kyyjärven kunnanhallituksen puheenjohtaja Jouko Huumarkangas ja valtiovarainministeriön nimeämänä jäsenenä neuvotteleva virkamies Vesa Lappalainen. Arviointiryhmän pysyvinä asiantuntijoina valtiovarainministeriöstä toimivat finanssineuvos Teemu Eriksson ja erityisasiantuntija Antto Korhonen, joka toimi myös arviointiryhmän sihteerinä. Arviointiryhmän kokouksiin osallistuivat lisäksi Kyyjärven kunnanvaltuuston puheenjohtaja Antti Tuukkanen ja kunnanjohtaja Tiina Pelkonen (liite 2).

Arviointiryhmä piti viisi kokousta, joista yksi pidettiin Kyyjärvellä. Kunnassa pidetyn kokouksen yhteydessä järjestettiin arviointiryhmän työtä sekä kunnan toiminnan ja talouden arviointia käsitellyt seminaari. Tähän avoimeen seminaariin osallistui kunnanvaltuuston ja -hallituksen jäseniä, virkamiesjohtoa sekä kuntalaisia.

2 Arviointiryhmän ehdotuksen perustelut

Taloudellinen kehitys viime vuosina

Arviointiryhmän arviointi Kyyjärven kunnan mahdollisuuksista turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut ja arvioinnista johtuva ehdotus perustuu sekä kunnan toteutu-neeseen talouskehitykseen, että arvioon talouden kehityksestä tulevina vuosina. Kyyjärven kunnan tulevien vuosien talouden kestävyuden arvioinnissa keskeinen merkitys on kunnan esittämällä suunnitelmalla taloutensa tasapainottamistoimenpiteistä. Taloutta arvioidaan ensisijaisesti kunnan ulkoisen tilinpäätöksen perusteella lasketuilla tunnusluvuilla rahoituksen riittävydestä ja vakavaraisuudesta. Näistä lähtökohdista on arvioitu kahta mahdollisuutta: ensimmäisenä vaihtoehtona kunnan säilymistä itsenäisenä ja tätä edellyttäviä talouden tasa-painotustoimia ja toisena vaihtoehtona kuntajaon muuttamista.

Kyyjärven kunnan toiminnallisia tilastotietoja on tarkasteltu pääosin vuodelta 2017 (liite 3) ja tilinpäätöstietoja vuosilta 2016 – 2018 (liite 4) peruskunnan (kunta + liikelaitokset) sekä kuntakonsernin osalta. Arvioitavissa kunnan edellytyksiä turvata asukkaiden lakisääteiset palvelut on lisäksi huomioitu kunnan muut olosuhteet, kuten väestölliset, maantieteelliset ja elinkeinorakenteelliset tekijät.

Perusoletus kuntatalouden tasapainosta on, että mikäli kunnan vuosikate on siitä vähennettä-vien poistojen suuruinen, on kunnan tulorahoitus riittävä. Tällöin tuloslaskelman vuosikate, tilikauden tulos ja tilikauden yli-/alijäämä ovat lähtökohtaisesti positiiviset. Kyyjärven kun-nassa tämä oletus ei ole pääsääntöisesti viime vuosina täyttynyt. Peruskunnan (kunta + liike-laitokset) vuosikate on ollut vuosina 2013 ja 2016 negatiivinen ja vuosina 2014, 2015, 2017 ja 2018 positiivinen. Vuosikate ei ole kuitenkaan riittänyt kattamaan poistoja kuin vuosina 2015 ja 2017. Näin tilikauden tulos on ollut negatiivinen vuosina 2013, 2016 ja 2018. Vuonna 2014 satunnaiset tulot nostivat tilikauden tuloksen juuri ja juuri positiiviseksi. Tämä on joh-tanut siihen, että taseen kertynyt ylijäämä on pääsääntöisesti pienentynyt vuosittain ja vuonna 2018 ylijäämää oli enää 157 euroa/asukas (noin 211 000 euroa).

Tilinpäätöksen yhteydessä tehtävän rahoituslaskelman välitulos toiminnan ja investointien rahavirtasta on Kyyjärven (kunta + liikelaitokset, myöhemmin nimitys peruskunta) kunnan kohdalla ollut viime vuosien osalta negatiivinen (vuodet 2013 – 2016 ja 2018). Rahavirta oli positiivinen vuonna 2017, mikä johtui erittäin hyvästä verorahoituksen vuosikasvusta. Kun-nan negatiivinen rahavirta ilmaisee sen, että menoja on jouduttu kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa.

Kyyjärven kunnan lainakanta onkin kasvanut erittäin voimakkaasti viime vuosina. Vuonna 2013 peruskunnalla oli lainaa jo noin 8,3 miljoonaa euroa eli 5 763 euroa/asukas ja vuonna 2018 lainaa oli yli 11,1 milj. euroa eli 8 334 euroa/asukas. Vaikka Kyyjärvellä on suurehkot sijoitukset, on uudet investoinnit rahoitettu lainavaroin. Lainakannan kasvu on johtanut myös omavaraisuusasteen alenemiseen ja suhteellisen velkaantuneisuuden kasvuun.

Kyyjärven kuntakonsernin osalta vuosikatteet ovat olleet positiivia vuosina 2015, 2017 ja 2018, mutta jääneet pääosin huomattavasti alle poistotason. Tämä on merkinnyt sitä, että ti-likausien tulokset ovat olleet kolmena viime vuonna negatiivisia, joka on johtanut taseen ker-tyneen alijäämän syntyyn vuonna 2016 ja tämän jälkeen sen vuosittaiseen kasvuun. Myös lainakanta on kasvanut voimakkaasti, vuonna 2015 konsernilla oli lainaa noin 13,8 milj. eu-roa ja vuoden 2018 lopussa sitä oli noin 16,5 miljoonaa euroa (peräti 12 299 euroa/asukas).

Peruskunnan osalta Kyyjärvi on onnistunut pitämään toimintakatteen kehityksen negatiivi-sena (käytetty euromäärä on vähentynyt) useana em. vuotena. Ongelmana on näinä vuosina ollut se, että verorahoituksen (verotulot + valtionosuudet) kasvu on ollut samalla olematonta

tai negatiivista. Esimerkiksi kunnallisveron tuotto vuonna 2016 oli matalampi kuin vuonna 2013, vaikka veroprosenttia on samalla ajanjaksolla korotettu 2,25 prosenttiyksikköä. Tämä on johtanut siihen, että vuosikate ei ole riittänyt poistojen kattamiseen, vaikka vuosikate on ollut positiivinen. Näin tilikauden tulos on ollut negatiivinen sekä tilikausi alijäämäinen jolloin taseen kertynyt ylijäämä on vähentynyt vuosittain.

Tilanne on ollut vastaava konsernitasolla. Konsernin taseen kertyneen alijäämän kasvuun on lisäksi vaikuttaneet vuosina 2016 – 2018 tehdyt taseen alaskirjaukset, etenkin Kyyjärven paletti Oy:n osalta.

Kyyjärven investointitaso on ollut sekä peruskunnan että etenkin konsernin kohdalla korkea. Myös nettoinvestointitaso on ollut samalla tasolla rahoitusosuuksien tai investointihyödykkeiden luovutustulojen vähyyden johdosta. Peruskunnan osalta tämä tarkoittaa sitä, että isot investoinnit on tehty, mutta vanhojen käytöstä poistettujen kiinteistöjen purku/myynti on edelleen edessä ja sitä kautta myös taseeseen vaikuttavat alaskirjaukset.

Vuosi 2019

Peruskunnan kohdalla vuoden 2019 tilanne näyttää tammikuussa 2020 tehdyn tilinpäätösarvion mukaan vuosikatteella tarkastellen paranevan. Vuosikate ei kuitenkaan nouse poistotaso korkeammaksi, mikä merkitsee sitä, että tilikauden tulos on negatiivinen. Vuoteen 2018 verrattuna toimintakate paranisi (käytetty euromäärä vähenee) ja verorahoitus (verotulot + valtionosuudet) kasvasi. Verotulot paranevat hieman ja valtionosuudet kasvavat kertaluonteisesta harkinnanvaraisesta valtionosuuden korotuksesta (200 000 euroa) johtuen (liite 7.).

Toimintakatteen vahvistuminen tapahtuu pääasiassa toimintatuottojen kasvun ansiosta. Nämä kasvavat kuitenkin kertaluonteisten erien, kuten metsänkauppojen johdosta (noin 560 000 euroa). Lisäksi satunnaisiin tuottoihin on merkitty Veteraanisäätiön lopettaminen (192 000 euroa).

Tilikauden tulosta voi vielä kuitenkin heikentää Saarikan Sote-kuntayhtymän lisälasku, joka on arvioitu noin 40 000 euroksi. Huomattavasti vaikeamman ongelman muodostaa Keski-Suomen verkkoholding Oy:n (KSVH) vaikeudet. Yhtiö on joutumassa yrityssaneeraukseen ja tämä merkitsee tämän hetken tietojen mukaan Kyyjärven kunnalle noin 2 235 000 euron pakollista varausta lainatakaukselle. Tämän johdosta Kyyjärven vuoden 2019 tilinpäätös tulee menemään selvästi alijäämäiseksi.

Konsernitasolla Kiinteistö Oy Kyyjärven Liikekeskus, Kyyjärven Lämpö Oy ja Kyyjärven Vuokra-asunnot Oy tekevät vuonna 2019 positiivisen tuloksen. Sen sijaan Kyyjärven Paletti Oy tekee noin 120 000 euron negatiivisen tuloksen. Tämä merkitsee sitä, että konsernitasolla taseen kertynyt alijäämä kasvaa. Lisäksi Kyyjärven Paletti Oy:n taseen omaisuus on tarkastettu vuoden 2018 tilinpäätöksen yhteydessä, koska kirjanpitolain 5:12 § mukaan omaisuus ei saa olla yliarvossa ja tämä varmistetaan tarvittaessa arvonalentumiskirjauksin. Kyyjärven Paletti Oy:n vuoden 2018 taseen alaskirjauksia ei kuitenkaan samanaikaisesti kirjattu alas kunnan tasearvoista.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston vuonna 2019 antaman lausunnon mukaan alaskirjauksen tulee näkyä myös peruskunnan kirjanpidossa osakkein arvon alentumisena eli kunnan kirjanpidon tulisi heijastaa Kyyjärven Paletti Oy:n oman pääoman määrää.

Kyyjärven kunnanhallitus on päättänyt tammikuussa 2020, että Kyyjärven Paletti Oy:n osakkeiden arvon alentaminen kunnan kirjanpidosta 1,03 milj. eurolla tehdään vuoden 2019

tilinpäätökseen, jotta se vastaisi Kyyjärven Paletti Oy:n oman pääoman määrää. Tämä näky vuoden 2019 tuloslaskelman kohdan suunnitelman mukaisten poistojen kasvamisena kyseisellä summalla.

Väestökehitys

Kyyjärven kunnan asukasluku on vähentynyt koko 2000 –luvun ajan. Vuodesta 2003 vuoden 2018 loppuun mennessä väestö on vähentynyt varsin tasaisesti vuodesta toiseen yhteensä lähes 23,0 % (1 739 --> 1 343). Tilastokeskuksen uusimman (2019) väestöennusteen mukaan Kyyjärven asukasluku laskee koko sen tarkastelukauden ajan vuoteen 2040 asti, jolloin väestömäärä painuisi alle 1 000 asukkaan.

Määrällisesti suurinta väheneminen on tulevaisuudessa työikäisessä väestössä eli 20 – 64 -vuotiaissa; muutos 2020 – 2040 on yhteensä noin 180 asukasta eli noin 30 %. Väestömäärän suhteellisen osuuden kasvua tapahtuisi vain ikäryhmässä yli 75-vuotiaat, joiden osuus kunnan väestöstä olisi vuonna 2040 lähes kolmannes. Työikäisten osuus kokonaisväestöstä olisi vuonna 2020 noin 46,0 % ja sen arvioidaan laskevan 42,0 % vuoteen 2040 mennessä.

Kyyjärven kunnassa oli vuoden 2018 keskimääräinen työttömyysaste 9,7 % ja arvion mukaan vuoden 2019 työttömyysaste olisi lähellä viime vuoden keskimääräistä tasoa. Kunnan työpaikkaomavaraisuus on ollut viime vuosina yli 100 %.

Talouden tervehtyttäminen ja kehitysarvio

Vuodet 2020 – 2024

Kyyjärven kunnassa on vuoden 2019 aikana laadittu talouden tasapainottamistoimenpiteitä (liite 6) sekä myös toteutettu niitä runsaasti. Tasapainottamissuunnitelma koostuu erilaisista säästökohteista, jotka keskittyvät vuosiin 2019 - 2021. Vuodelle 2019 erilaisia säästökohteita ja tulonlisäyksiä on löydetty lähes 1,0 milj. euron edestä.

Vuoden 2020 vastaava summa on noin 530 000 euroa. Tästä suurimman osuuden muodostaa kunnallisveron prosenttien nosto 0,75 % -yksiköllä, joka tuo kunnalle noin 108 000 euroa ja eri kiinteistöverojen nosto noin 57 000 euroa. Peruskunnan kohdalla tämä tarkoitti kunnallisveroprosenttien nostoa 22,50 %:iin eli korkeimpien kunnallisveroprosenttien kuntaryhmään. Vuoden 2019 osalta on päätetty edellä tehtyjen säästöpäätösten lisäksi tehostamistoimista, jotka pienentävät menoja ja lisäävät tuloja noin 500 000 eurolla. Vastaavat lisätoimet vuonna 2020 tasapainottaisivat taloutta vielä yli 300 000 eurolla.

Vuoden 2021 kohdalla säästötoimet koostuvat pääsääntöisesti kiinteistöjen myynnistä ja niistä aiheutuvien käyttömenojen poistumisista. Vuosien 2022 ja 2023 kohdalla talouden tasapainottamissuunnitelman toimet muodostuvat kiinteistöverokertymän kasvusta. Kyseessä on alustava laskelma (investointipäätöstä ei ole vielä tehty) kahden tuulivoimalapuiston käyttöönoton tuottamasta kiinteistöveron lisäyksestä.

Säästötoimenpiteiden, veronkorotusten, myyntien ja tuulivoimalapuistojen toteutuessa esitetyssä muodossa Kyyjärvellä on mahdollisuus saada vuosikate positiiviseksi ja poistotasoa suuremmaksi lähivuosina ja näin taseen kertynyttä alijäämää vähennettyä. Alijäämää ei kuitenkaan saada poistettua esitetynä aikana ja vuodesta 2025 alijäämä lähtisi jälleen kasvuun.

Investointien kohdalla Kyyjärven kunnassa keskitytään tulevana vuosina lähinnä korjausinvestointeihin, joka merkitsee viime vuosiin verrattuna investointitason huomattavaa euromääräistä vähenemistä. Tämä heijastuu myös kunnan lainakannan kehitykseen. Lainamäärää on

saatu pienennettyä jo vuonna 2019. Tässä on kuitenkin otettava huomioon se, että Keski-Suomen sairaanhoitopiiriin käyttöön valmistuu uusi sairaala Nova vuonna 2021. Tämä merkitsee alueen kunnille isoa lainamäärän ja myös korkomenojen kasvua. Kyyjärven osuus noin 500 miljoonaa euroa maksavasta sairaalasta on noin 4,0 miljoonaa euroa perussopimuksen mukaan. Sairaanhoitopiiriin perussopimusta ollaan kuitenkin neuvottelemassa uusiksi, mikä merkitsisi Kyyjärven kunnan lainamäärän kasvun vähenemistä hieman yli 2,9 miljoonaan euroon.

Kuntakonsernin kohdalla Paletti Oy:n osalta ei olla tekemässä erityisiä tehostamistoimia, vaikka tulos on ollut negatiivinen. Muiden kunnan konserniyhtiöiden arvioidulla toiminnalla on kuitenkin mahdollisuus hieman parantaa myös konsernin tulosta tulevina vuosina, mm. kaukolämmön hinnoittelulla, mutta ratkaisevaa vaikutusta ei ole.

Konsernitasolla tapahtuvat talouden tervehdyttämistoimet vaativat varsin pitkän ajan toteutukseen ja vuoden 2019 osalta ne selittävät myös miksi ko. vuoden konsernin tilikauden tulos on negatiivinen, kuten se tulee olemaan myös lähivuosina.

Arviointiryhmän arvio Kyyjärven kunnan talouden kehityksen kestävydestä ja edellytyksistä turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut

Pitkän ajan tuloslaskelmassa Kyyjärven kunnan ja kuntakonsernin taseen kertynyttä alijäämää on mahdollista saada vähennettyä tiukoilla säästötoimilla, kuten liitteessä 7 on esitetty. Tämä tarkoittaa kuitenkin suunniteltujen toimenpiteiden täydellistä toteuttamista ja onnistumista. Kunnassa on tehty työtä talouden tasapainottamiseksi ja saatu laskelmat valmiiksi tulevista säästötoimista ja niiden vaikutuksista talouden kehitysuran kääntämiseksi.

Esitetyt toimenpiteet sisältävät sekä lyhytaikaisia, että pitkävaikutteisia esityksiä. Suuri osa, etenkin vuosien 2019 ja 2020 säästöesityksistä, on kunnan henkilöstöä vähentäviä ja kunnan hoitamien palveluiden supistamista tai muuttamista taloudellisemmiksi. Lisäksi karsitaan kunnan myöntämiä lisiä tai avustuksia. Merkittävän osan vuoden 2020 tervehdyttämistoimista muodostavat verojen korotukset. Vastaavasti vuosien 2022 ja 2023 osalta talouden tervehdyttämien nojaa suunnitteilla oleviin tuulivoimapuistoihin (näihin on rakennuslupa saatu, mutta investointipäätökset puuttuvat).

Kunnan esittämiin talouden tervehdyttämistä koskeviin toimenpiteisiin sisältyy epävarmuuksia. Ensinnäkin esitetystä talouden tervehdyttämissuunnitelmassa kunnan omilla toimenpiteillä ei ole riittävää vaikutusta talouden tervehdyttämiseen. Suunnitelmassa esitetyt säästötoimet ovat vaatimattomia kunnan talouden kokonaissopeutustarpeeseen nähden. Väestömäärän pienentyessä ja kuntalaisten ikääntyessä palvelutarpeen kasvuun ja heilahteluihin liittyvät riskit kasvavat ja nämä riskit tulisi huomioida kunnan talouden suunnittelussa siten, että kunnalla on realistiset mahdollisuudet varautua satunnaisiin kustannusvaihteluihin. Tämän lisäksi on varauduttava toimintamenojen (mm. henkilöstömenojen ja palveluiden menotason) normaaliin kasvuun.

Erityisen riskin Kyyjärven kunnan taloudelle muodostaa Keski-Suomen verkkoholding Oy:n tilanne. Tämän hetken tietojen perusteella yhtiö on ajautumassa yrityssaneeraukseen. KSVH:n vuoden 2018 tilinpäätöksen tulos oli -27 miljoonaa euroa. Kyyjärven kunnalla on yhtiöstä noin 2,24 miljoonan euron takausvastuut ja noin 500 000 euron edestä yhtiön osakkeita taseessaan. Lopullinen tilanne selviää myöhemmin käytävissä neuvotteluissa. Joka tapauksessa Kyyjärvi joutui tekemään 2,24 miljoonan euron pakollisen varauksen vuonna 2019. Tämä merkitsee sitä, että konsernin taseen kertynyt alijäämä nousee lähelle 4 miljoonaa euroa. Peruskunnan osalta vuoden 2018 ylijäämä kääntyy tehtyjen kirjausten johdosta alijäämäksi vuonna 2019 ja alijäämää tulee olemaan noin 2,55 miljoonaa euroa eli noin 1 950 euroa/asukas.

Kyyjärven kunnan lainamäärä on vielä tulevina vuosina erittäin suuri ja se on kasvussa Keski-Suomen sairaanhoitopiiri sairaalainvestoinnista johtuen. Näin ollen myös korkotassossa tapahtuvilla mahdollisilla muutoksilla voi olla lähivuosina aiempaa suurempi vaikutus kunnan talouteen. KSVH:n takausvastuun hoitaminen merkitsee jo ennestään suuren lainamäärän kasvua. Myös yleisen talouskehityksen odotettua hitaampaan parantumiseen tulee varautua, sillä se hidastaisi verotulojen kasvua ja vaikuttaisi näin kunnan talouteen heikentävästi.

Kyyjärven kunnalla ei ole sellaisia merkittäviä rahavaroja tai enää nopeasti realisoitavaa omaisuutta, joilla voitaisiin kompensoida tulorahoituksen vajetta tai rahoittaa yllättäviä investointeja. Verotuksen osalta Kyyjärvi kuuluu tällä hetkellä rankimmin verottavien kuntien joukkoon.

Konsernien kohdalla kunnan 71,22 % omistama Kyyjärven paletti Oy:n tilanne on haastava. Vuoden 2019 osalta sen tilikauden tuloksen arvioidaan olevan 120 000 euroa negatiivinen, eikä nähtävissä ole parannusta tulokseen. Kauppakeskuksen negatiivinen tulos vie koko konsernitalinpäätöksen tuloksen negatiiviseksi.

Kunnan pitäisi laskelman mukaan tasapainottaa talouttaan pitämällä kunnallisveroprosentti sekä kiinteistöveroprosentit korkealla, lisäämällä lainanottoa, pidättäytymällä edelleen investoinnista, sekä heikentämällä palvelutasoaan nykyisestä. Näistä huolimatta taseeseen kertynyt alijäämää ei saada poistumaan lähivuosina ja alijäämä lähtee uudelleen kasvuun tarkastelukauden loppuvuosina. Lisäksi odottamattomat lisämenot sosiaali- ja terveyspalveluissa, ennakoinnattomat investoinnit sekä mahdollisesti toteutuvat korkoriskit järkyttäisivät talouden epätasapainoa entisestään. Samalla väestön väheneminen ja ikääntyminen lisäävät kunnan palveluiden tarvetta ja pienentävät verotuloja ja näin nostavat kunnan talouden riskejä.

Kyyjärvi tulee edelleen täyttämään tulevina vuosina arviointimenettelyyn johtavan kuntakonsernin alijäämä-tunnusluvun, kuten myös tapahtuu lainamäärän, veroprosentin ja suhteellisen velkaantuneisuuden osalta. Lisäksi vuoden 2018 peruskunnan ylijäämä kääntyi vuonna 2019 selvästi alijäämäksi, eikä sitä ole talouden suunnittelukehikon perusteella pystytty kääntämään ylijäämäksi Kuntalain 110 § edellyttämässä ajassa.

Edellä mainitun perusteella arviointiryhmä katsoo, että kunnan talouskehitys ja näkymät ovat siinä määrin heikot, että kuntalaisten palvelujen turvaaminen on vaarantumassa. Toteutetuista ja suunnitelluista tervehdyttämistoimista huolimatta Kyyjärven kunnan taloudessa ei näyttäisi tapahtuvan todellista ja oleellista kohenemista ja mahdolliset uudet, ennakoinnattomat menoerät, heikentävät tilannetta entisestään. Arviointiryhmä katsoo, että tasapainottamissuunnitelman huolellisen toteuttamisen lisäksi Kyyjärven kunnan kuntalaisten palvelujen järjestämisen ja turvaamisen kysymyksiä tulee tarkastella laajemmassa alueellisessa kokonaisuudessa. Kyyjärven taloudellinen tilanne on niin haastava, että kuntarakenteen muutoksen arviointi on syytä aloittaa.

Arviointiryhmä pitää kuitenkin välttämättömänä sitä, että kunta toteuttaa johdonmukaisesti tasapainottamisohjelmaa siinä muodossa kuin se on talouden tervehdyttämissuunnitelmassa esitetty sekä jatkaa sen kehittämistä huomioiden muuttuvat olosuhteet. Tämä on edellytyksenä tasapainottamisohjelman vaikuttavuudelle ja kestävyydelle. Erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuskehitystä on seurattava reaaliaikaisesti ja yhdessä alueen muiden toimijoiden kanssa pyrittävä yhä taloudellisempaan tulokseen. Palvelurakennemuutokset on toteutettava kaikilla toimialoilla kustannusten hillitsemiseksi, päällekkäisten toimintojen purkamiseksi, toimivien palvelu- ja hoitoketjujen varmistamiseksi ja palvelujen vaikuttavuuden parantamiseksi.

Talouden tasapainottamisessa on kuitenkin kiinnitettävä huomiota myös kunnan palveluksessa olevan henkilöstön jaksamiseen, koska tasapainottamisohjelma on sisältänyt henkilöstön vähennyksiä. Talouden tasapainottamisohjelma kestää kunnassa vuosia ja kohtuuttoman suuressa säästöpainneessa työskentely voi vaarantaa sekä henkilöstön jaksamisen, että työssä pysymisen.

3 Arviointiryhmän ehdotus

Edellä mainitun perusteella arviointiryhmä katsoo, että Kyyjärven kunnalla ei ole riittävästi taloudellisiin ja toiminnallisiin tosiasioihin perustuvia edellytyksiä palvelujen järjestämiseen ja turvaamiseen kuntalaisille itsenäisenä kuntana tulevaisuudessa.

Arviointiryhmä ehdottaa Kyyjärven kuntalaisten palvelujen järjestämisen turvaamiseksi kuntarakennelain 15 §:n mukaista erityistä kuntajakoselvitystä kunnan yhdistämiseksi isompaan kokonaisuuteen vuoden 2022 alussa.

Lisäksi arviointiryhmä ehdottaa, että kunta jatkaa edelleen talouden tervehdyttämiseksi esittämäänsä omia toimenpiteitään sekä toteuttaa niitä rahoituksen riittävyyden ja vakavaraisuuden parantamiseksi.

Kyyjärven kunnan jäsen jätti eriävän mielipiteen (liite 8).

4 Jatkotoimenpiteet

Kunnanvaltuuston on käsiteltävä arviointiryhmän toimenpide-ehdotukset ja saatettava niitä koskeva päätös valtiovarainministeriön tietoon jatkotoimenpiteitä varten helmikuun 2020 loppuun mennessä.

Helsingissä 22.1.2020

Kimmo Behm

Vesa Lappalainen

Jouko Huumarkangas

LIITTEET

1. Asetuksen mukaisten Kyyjärven kunnan talouden tunnuslukujen raja-arvojen täytyminen
2. Asettamispäätös VM49:00/2019
3. Tietoja Kyyjärven kunnan palvelutuotannon kustannuksista 2017 ja vertailuryhmät
4. Konsernitilinpäätöstietoja vuosilta 2016 – 2018 ja peruskunnan tilinpäätöstietoja vuosilta 2016 – 2018, Kyyjärvi
5. Tilastokeskuksen väestöennuste 2020 – 2040, Kyyjärvi, TK 30.9.2019
6. Kyyjärven kunnan talouden tasapainottamissuunnitelma vuoteen 2024
7. Kyyjärven kunnan talouden suunnittelukehikko vuoteen 2028
8. Kyyjärven kunnan jäsenen eriävä mielipide

JAKELU

Kyyjärven kunnanvaltuusto

TIEDOKSI

Valtiovarainministeriö
Suomen Kuntaliitto

Liite 1. Asetuksen mukaisten Kyyjärven kuntakonsernin talouden tunnuslukujen raja-arvojen täytyminen

Valtiovarainministeriö/Kunta- ja aluehallinto-osasto

KUNTALAIN 118 §:N MUKAISET KUNNAT JA KRITTEERISTÖ

Vuosien 2017 ja 2018 konsernitiilin päätösten mukaan, kesäkuu 2019

Kuntakonsernin taseen alijäämä vähintään -1 000 €/as ja edellisvuonna -500 €/as tai neljä tunnuslukua, joiden osalta raja-arvot täyttyvät kahtena vuonna peräkkäin:

1. Kuntakonsernin vuosikate negatiivinen
2. Konsernin lainakanta ylittää maan kuntakonsernien keskiarvon vähintään 50 %:lla
3. Kunnan tuloveroprosentti vähintään 1,0 yksikköä korkeampi kuin maan painotettu keskiarvo
4. Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus (kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvitaan vieraan pääoman takaisinmaksuun) vähintään 50 %

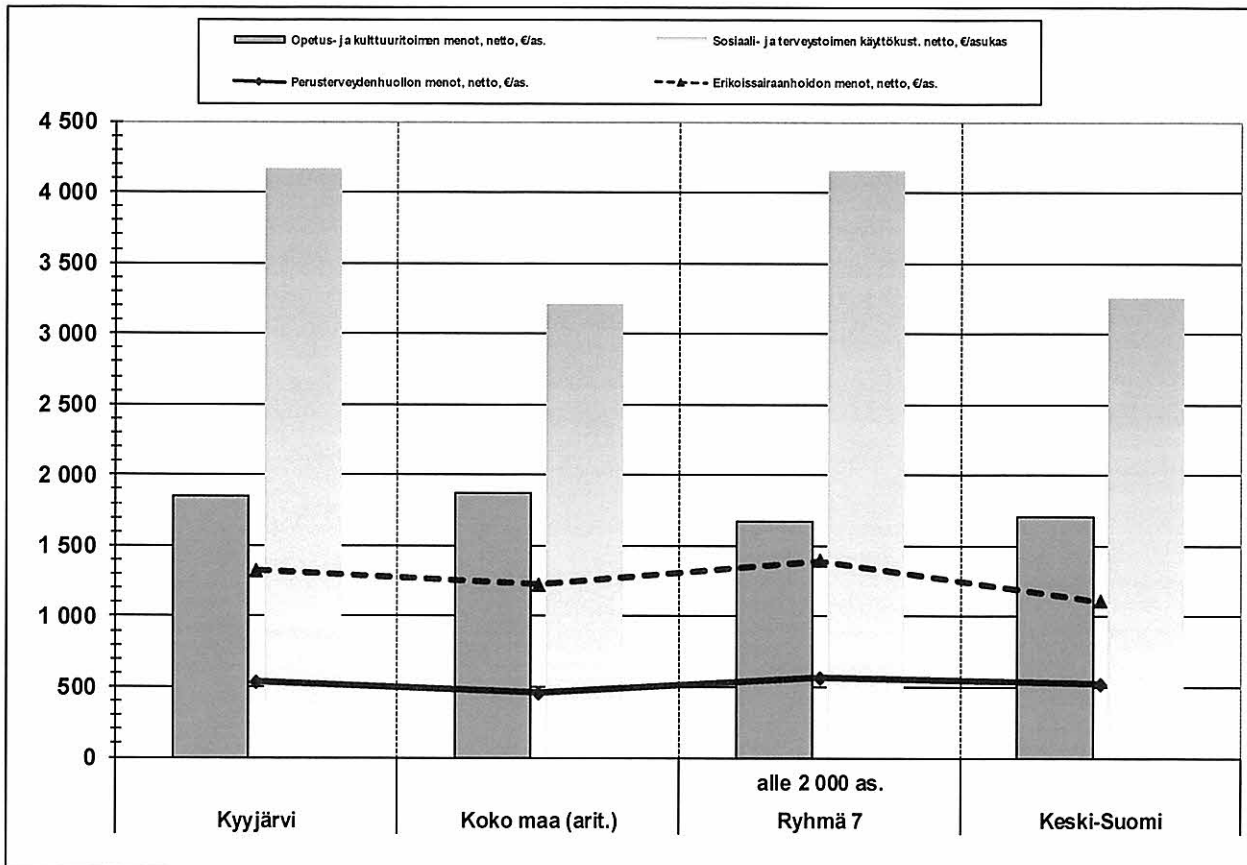
nro. Kunta	2017		2018		Kriteeri täyttyy	2017		2018		Kriteeri täyttyy	2017		2018		Kriteeri täyttyy	Kriteerin täytyminen yhteensä 1 - 4
	Asukas- luku	Asukas- luku	Kertynyt ali-ylijäämä €/as	Kertynyt ali-ylijäämä €/as		Vuosi- kate €/as	Vuosi- kate €/as	Lainat €/as (>9471)	Lainat €/as (>9836)		Tulovero- % (>20,92)	Tulovero- % (>20,87)	Suhteell. velkaant. %	Suhteell. velkaant. %		
KOKO MAA	5 483 641	5 488 130	€/as	€/as	1 078	863	6 314	6 558	19,92	19,87	78,7	80,8				
312 KYYJÄRVI	1 352	1 343	-1 138	-1 390	665	222	11 081	12 299	21,00	21,75	93,2	103,8	kyllä	kyllä	kyllä	3

Liite 3. Tietoja Kyyjärven kunnan palvelutuotannon kustannuksista 2017 ja vertailuryhmät

VALTIOVARAINMINISTERIÖ		Valitse kunta valikosta: Kyyjärvi		11.3.2019	
Kunnat vuoden 2019 kuntajaolla.					
Peruspalvelujen saatavuus ja kustannukset vuonna 2017					
Aritmeettiset keskiarvot kuntatason tiedoista					
	Kunta:	Koko maa:	Kuntakoko:	Maakunta:	
122 järjestysnro	Kyyjärvi	Koko maa (arit.)	Ryhmä 7 alle 2 000 as.	Keski-Suomi	
VÄESTÖÄ KUVAAVAT INDIKAATTORIT:					
		arit.ka.	arit.ka.	arit.ka.	
Asukasluku 31.12.2017	1 352	18 589	49 775	552 062	
Asukastiheys (as/maakm ²) 31.12.2017	3,0	60,0	8,1	15,2	
Kunnan taajama-aste %	57,7	63,5	42,0	55,4	
Ikärakenne:					
0-6-vuotiaat (% asukkaista)	7,4	6,7	6,0	6,5	
0-1-vuotiaat (lukumäärä)	8	171	10	103	
6-vuotiaat (lukumäärä)	17	208	14	136	
7-15-vuotiaat (% asukkaista)	9,4	10,1	8,7	10,1	
16-64-vuotiaat (% asukkaista)	52,7	56,3	53,6	54,0	
65-74-vuotiaat (% asukkaista)	17,5	15,0	17,5	16,1	
75-84-vuotiaat (% asukkaista)	10,0	8,3	9,9	9,4	
85 ja <-vuotiaat (% asukkaista)	3,0	3,6	4,4	3,9	
Väestöllinen huoltosuhte (vaihdeluväli 45 ~ 105)	84,4	75	84	82	
Sairastavuusindeksi, ikävakiointu, (vaihdeluväli 69 ~ 162), KELA	127,8	109,6	115,2	115,7	
Työttömien osuus, % työvoimasta	12,0	11,3	12,0	13,2	
Työpaikkaomavaraisuus (vaihdeluväli 41,5 % ~ 144,7 %) (vuoden 2016 tieto)	105,7 %	86,9 %	86,4 %	86,6 %	
PALVELUJA KUVAAVAT INDIKAATTORIT:					
Henkilökunnan määrä/1000 as. kohden	45	53	58	59	
Käyttökustannusten netto yhteensä, €/asukas	6 331	5 204	6 362	5 100	
Yleishallinnon nettokustannukset, €/asukas	93	98	248	113	
Muun toiminnan nettokustannukset, €/asukas	1	-174	-13	-105	
Sosiaali- ja terveystoimen käyttökust. netto, €/asukas	4 169	3 207	4 158	3 254	
Sosiaalitoimen käyttökust. netto, €/asukas	1 866	1 577	1 855	1 772	
Terveystoimen käyttökustannukset, netto, €/asukas	2 308	2 146	2 408	2 128	
Vanhustenhuolto:					
Kotona tai kodinomaisissa oloissa asuvat 75 vuotta täyttäneistä, %	91,5	90,5	88,1	89,6	
Kodinhuoltoapua saaneet 75 vuotta täyttäneiden kotiloudet, % vast.ikäisestä väestöstä	18,2	22,7	23,5	23,9	
Ikääntyneiden tehostetun palveluas. 75 vuotta täyttäneet, % vast.ikäisestä väestöstä	8,5	8,4	10,6	9,9	
Vanhainkod. tai pitkäaik. laitoshoidossa olevat 75 v täyttäneet, % vast.ikäisestä väestöstä		1,7	7,3	1,4	
Vanhusten laitospalvelujen nettokustannukset, €/asukas	31	72	103	62	
Päivähoitopalvelut:					
Lapsiä kokopäivähoitossa (päiväkodit ja perhe-ph), osuus ikäluokasta, % (kunta kust.)	33,0	36,5	34,5	30,6	
Varhaiskasvatuksen (päivähoidon) kustannukset, netto €/asukas	430	483	335	412	
Kunnan kustantaman päivähoiton käyttö. (netto) hoitopäivää kohti, €	92	100	103	111	
Lastensuojelu:					
Last.suoj. avohuol. tuktoimien piirissä 0-17-vuotiaita vuoden aik, % vast.ikäisistä	4,3	4,5	5,3	4,8	
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä		1,4	2,6	1,6	
Lastensuojelun laitos- ja perhehoidon nettokustannukset, €/asukas	55	131	82	126	
Perusterveydenhuolto:					
Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit / 1000 asukasta	3 176	2 549	2 699	2 709	
Perusterveydenhuollon avohoidon menot asukasta kohti (pl hammashuolto), netto	536	459	569	527	
Pth vuodeosaston hoitajaksojen pituus keskimäärin	7	13	10	7	
Hammashuolto:					
Suun terveydenhuollon menot asukasta kohti, netto	89	76	104	78	
Erikoissairaanhoido:					
Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit 1000 asukasta kohti	1 975	1 790	1 797	2 074	
Erikoissairaanhoidon menot asukasta kohti, netto	1 324	1 226	1 398	1 112	
Päihde- ja mielenterveyspalvelut:					
Psykiatrian laitoshoidon potilaat 25-64 v / 1000 saman ikäluokan asukasta		5,1	4,8	2,6	
Mielenterveyden häiriöihin sairaalahoitoa saaneet 0-17-vuotiaat / 1000 vast.ikäistä		5,7	3,0	3,1	
Päihdehuollon nettokustannukset, euroa / asukas	29,6	35,3	22,6	31,6	
Vammaispalvelut:					
Asiakkaita vaikeavammaisten palveluasumisessa / 100 000 asukasta	0	159	244	142	
Vammaishuollon laitospalvelujen menot asukasta kohti, netto	4	23	19	22	
Toimeentulotuki:					
Toimeentulotukeavuoden aikana saaneet 25-64-vuotiaat, % vast.ikäisistä	4,5	5,8	5,1	6,3	
Toimeentulotukimenot asukasta kohti, €	37	72	45	69	
Opetus- ja kulttuuritoimen käyttökust. netto, €/asukas	1 848	1 867	1 679	1 712	
Opetustoimi, myös kansal.op ja taiteen po (pl varhaiskasvatus):					
Käyttökustannukset, netto €/asukas,	1 198	1 134	1 156	1 070	
Perusopetus:					
Oman perusopetuksen käyttökust. (netto) oppilasta kohti, €	9 925	8 837	11 176	9 046	
Perusopetusta saavien oppilaiden määrä koulua kohti (kunnan ylläpit.)	147	190	89	246	
Kunnan ylläpitämien peruskoulujen määrä	1	8	1	5	
Keskimääräinen ryhmäkoko, 1 - 6 luokat (2016 tieto)	11,5	20,1	11,3	16,7	
Keskimääräinen ryhmäkoko, 7 - 9 luokat (2016 tieto)	13,5	15,9	10,4	14,5	

2. asteen koulutuksessa aloittaneet/perusopetuksen päättötodistuksen saaneet, %	87,6	95,2	#ARVO!	95,0
Lukio:				
Oman lukiokoulutuksen käyttökust. (netto) asukasta kohti, €	0	112	48	57
Ammattikorkeakoulussa, yliopistossa tai ammat. koulutuksessa 2 vuotta yo-tutk. suorittaneiden jälkeä opiskelevat/kaikki 2 vuotta sitten yo-tutk. suorittaneet, %	0,0	76,2	#ARVO!	#ARVO!
Toisen asteen ammatillinen koulutus:				
Oman ammatill. koulutuksen käyttökust. (netto) asukasta kohti, €	0	64	1	0
Nuorisopalvelut:				
Nuorisotoimen käyttökustannukset, netto, €/asukas	38	32	26	31
Liikuntapalvelut:				
Liikunnan ja ulkoilun käyttökustannukset €/asukas	77	94	69	88
Kirjastotoimit:				
Kirjaston käyttökustannukset, netto (€/asukas)	105	62	77	70
Kirjastoaineistokulut (€/asukas)	14,3	9,1	12,6	10,0
Fyysisiä käyntejä/asukas	16,2	8,6	9,0	9,5
Verkkokäynnit/asukas	4,9	4,0	3,4	4,5

Liite 4. Kyyjärven kuntakonsernin tilinpäätöstietoja vuosilta 2016 – 2018 ja peruskunnan tilinpäätöstietoja 2016 – 2018.

Valtiovarainministeriö/Kunta- ja aluehallinto-osasto,6.11.2019		Valitse kunta valikosta: Kyyjärvi	
KUNTAKONSERNIEN TP 2016 - 2018 (lyhennetty kaava)			
Kyyjärvi	2016	2017	2018
Asukasluku	1 375	1 352	-1,7
			1 343
			-0,7
Tunnuslukuja			
Lainat, euro/as	10 545	11 081	muut.% 5,1
Lainanhoitokate*	-0,8	1,6	0,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	95,4	93,2	103,8
Rahoitusvarallisuus, euro/as	-6 812	-7 004	-8 069
Omavaraisuusaste, %	22,1	18,4	18,0
Rahavarat, euro/as	4 785	4 745	4 903
Kassan riittävyys, pv	117	137	117
Kassaslamakset, euro/as	14 896	12 682	15 247
Tuloslaskelma	1 000 € euro/as	1 000 € euro/as	1 000 € euro/as
Toimintatuotot, sis. valmistus omaan käyt.	9 707 7 060	9 627 7 121	-0,8
Toimintakulut	18 494 13 450	17 810 13 173	-3,7
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	0 0	0 0	
Toimintakate	-8 787 -6 391	-8 183 -6 053	-6,9
Verotulot	3 907 2 841	4 319 3 195	10,5
Valtionosuudet,	4 259 3 097	4 420 3 269	3,8
Verorahoitus	8 166 5 939	8 739 6 464	7,0
Käyttökate	-621 -452	556 411	-136 -101
Korkoluotot/-menot, netto	-22 -16	-7 -5	-11 -8
Muut rahoituskulu/-tuotot, netto	108 79	350 259	445 331
Vuosikate	-535 -389	899 665	298 222
Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalen.	1 080 785	954 706	-11,7
Satunnaiset erät	0 0	0 0	
Tilikauden tulos	-1 615 -1 175	-55 -41	-2 085 -1 552
Tilinpäätössirrot	0 0	2 1	0 0
Tilikauden verot	0 0	0 0	0 0
Laskennalliset verot	0 0	0 0	0 0
Vähemmistöosuudet	0 0	48 36	492 366
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 615 -1 175	-5 -4	-1 593 -1 186
Taseen kertynyt yli-/alijäämä	-393 -286	-1 539 -1 138	-1 867 -1 390
Rahoituslaskelma	1 000 € euro/as	1 000 € euro/as	1 000 € euro/as
Toiminnan rahavirta	-529 -385	898 664	304 226
Investoinnit, netto	-1 304 -948	-1 159 -857	-1 682 -1 252
- Investointimenot	-1 332 -969	-1 245 -921	-1 758 -1 309
+ Rahoitusosuudet investointimenoihin	23 17	71 53	33 25
+ Investointihyödykkeiden luovutustulot	5 4	15 11	43 32
Saamisten muutos	1 102 801	-144 -107	-157 -117
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-587 -427	-541 -400	-371 -276
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 097 798	820 607	760 566
± Lyhytaikaisten lainojen muutos	175 127	119 88	1 147 854
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 833 -1 333	-261 -193	-1 378 -1 026
Takaukset muiden puolesta (jäljellä oleva po)		2 406 1 780	2 352 1 751
			-2,2
Lainakanta,	14 499 10 545	14 982 11 081	16 518 12 289
josta pitkäaikainen laina	13 673 9 944	4 564 3 376	5 004 3 726
josta lyhytaikainen laina	826 601	10 418 7 706	11 514 8 573
Lainasaamiset	66 48	66 49	65 48
Tuloveroprosentti	20,50	21,00	21,75
* Ei tietoa kertalyhenteisistä lainoista			
Sijoitus vuosikatteen (euro/as) mukaan	297	198	245
Lähde: Tilastokeskus			

Valtiovarainministeriö/Kunta- ja aluehallinto-osasto, 6.11.2019		Valitse kunta valikosta: Kyyjärvi			
KUNTIEN LOPULLISET TP:T 2016-2018					
Kyyjärvi	2016	2017		2018	
Asukasluku 113	1 375	1 352	-1,7	1 343	-0,7
Tunnuslukuja			muut.%		muut.%
Lainat, euro/as	7 361	7 598	3,2	8 334	9,7
Konsernilainat, euro/as	10 545	11 081	5,1	12 299	11,0
Lainanhoitokate	-2,4	2,2		0,5	
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	116,8	106,7		119,7	
Rahoitusvarallisuus, euro/as	-4 093	-4 100		-4 578	
Omavaraisuusaste, %	34,7	35,7		32,1	
Rahavarat, euro/as	4 001	3 888		4 208	
Kassan riittävyys, pv	173	177		179	
Kassatamaksut, euro/as	8 426	8 038		8 594	
Tuloslaskelma	1 000 € euro/as	1 000 € euro/as	muut.%	1 000 € euro/as	muut.%
Henkilöstömenot (palkat+sivukulut)	2 663 1 937	2 506 1 854	-5,9	2 569 1 913	2,5
Palvelujen ostot	7 067 5 140	6 605 4 885	-6,5	6 865 5 112	3,9
Toimintatuotot, sis. valmistus omaan käyt.	1 581 1 150	1 581 1 169	0,0	1 549 1 153	-2,0
Toimintakulut	10 747 7 816	10 100 7 470	-6,0	10 440 7 774	3,4
Toimintakate	-9 139 -6 647	-8 519 -6 301	-6,8	-8 891 -6 620	4,4
Verotulot	3 907 2 841	4 319 3 195	10,5	4 384 3 264	1,5
Valtionosuudet, <i>(sisällyttämättä v. v. rahoitus)</i>	4 259 3 097	4 420 3 269	3,8	4 149 3 089	-6,1
Verorahoitus	8 166 5 939	8 739 6 464	7,0	8 533 6 354	-2,4
Käyttökate	-973 -708	220 163		-358 -267	
Korkotuotot/-menot, netto	9 7	18 13		4 3	
Muut rahoituskulut/-tuotot, netto	95 69	340 251		439 327	
Vuosikate	-869 -632	578 428		85 63	
Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalen.	565 411	556 411	-1,6	470 350	-15,5
Satunnaiset tuotot	0 0	0 0		0 0	
Satunnaiset kulut	0 0	0 0		0 0	
Tilikauden tulos	-1 434 -1 043	22 16		-385 -287	
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0 0	0 0		0 0	
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0 0	0 0		0 0	
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0 0	0 0		0 0	
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 434 -1 043	22 16		-385 -287	
Taseen kertynyt yli-/alijäämä	574 417	596 441	3,8	211 157	-64,6
Rahoituslaskelma	1 000 € euro/as	1 000 € euro/as		1 000 € euro/as	
Toiminnan rahavirta	-872 -634	578 428		83 62	
Investoinnit, netto	-466 -339	-536 -396	15,0	-736 -548	37,3
- Investointimenot	-493 -359	-538 -398	9,1	-811 -604	50,7
+ Rahoitusosuudet investointimenoihin	22 16	2 1	-90,9	32 24	1 500,0
+ Investointihyödykkeiden luovutustulot	5 4	0 0	-100,0	43 32	#JAKO/0!
Saamisten muutos	1 139 828	84 62		-67 -50	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-330 -240	0 0		-180 -134	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	300 218	250 185		0 0	
± Lyhytaikaisten lainojen muutos	0 0	400 296		1 100 819	
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 338 -973	42 31		-653 -486	
Verotulot	3 907 2 841	4 319 3 195	10,5	4 384 3 264	1,5
Kunnallisvero	3 083 2 242	3 421 2 530	11,0	3 406 2 536	-0,4
Yhteisövero	541 393	577 427	6,7	597 445	3,5
Käntäisövero	283 206	321 237	13,4	381 284	18,7
Lainakanta,	10 122 7 361	10 272 7 598	1,5	11 192 8 334	9,0
josta pitkäaikainen laina	9 872 7 180	292 216		152 113	
josta lyhytaikainen laina	250 182	9 980 7 382		11 040 8 220	
Lainasaamiset	700 509	657 486		613 456	
Tuloveroprosentti	20,50	21,00		21,75	
Veroprosenttiyksikön tuotto	150 109	163 120		157 117	
Sijoitus vuosikatteen (euro/as) mukaan	297	188		226	
Lähde: Tilastokeskus					

Liite 5. Tilastokeskuksen väestöennuste 2020 – 2040, Kyyjärvi

KYYJÄRVI	Väestö 31.12. (ennuste 2019)	Yli 65 v osuus Väestöllinen									
		0-6 v	7-16 v	17-19 v	20-64 v	65-74 v	75-84 v	Yli 84 v	Yli 65 v	Yli 65 v väestöstä	huoltosuhde
		KPL	KPL	KPL	KPL	KPL	KPL	KPL	KPL	%	%
2020	1 304	83	141	38	596	250	139	57	446	34,2	95,9
2025	1 213	62	137	29	507	237	176	65	478	39,4	114,7
2030	1 131	60	100	36	450	221	191	73	485	42,9	121,8
2035	1 055	58	83	26	428	174	189	97	460	43,6	124,0
2040	992	56	79	20	416	134	181	106	421	42,4	119,5
Muutos, kpl	312	-27	-62	-18	-180	-116	42	49	-25		
Muutos, %	-23,9	-32,5	-44,0	-47,4	-30,2	-46,4	30,2	86,0	-5,6		

Liite 6. Kyyjärven kunnan talouden tasapainotamishjelma vuosille 2020 – 2024 (kooste)

Kyyjärven kunnan talouden tasapainotamishjelma							Päätökset
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
KIINTEISTÖT							
Kumpulän kyläkoulun poistot	3 665						myyty kvalt 29.10.2018
Kumpulän kyläkoulun käyttökulut	5 000						myyty kvalt 29.10.2018
Tukkiranta myyty	8 400						Kvalt. 230.9.2019 § 37
Tukkirannan poistot		4 600					myyty kvalt 30.9.2019 § 37
Tukkirannan käyttökulut		5 000					myyty kvalt 30.9.2019 § 37
Vanhan koulun purku			X				
Vanhan koulu poistot				22 428			
Vanhan koulun käyttökulut			30 000				
Päivärinteen myynti		X					Khall 18.2.2019 § 29/ 15.4.2019 § 56
Päivärinteen poistot			X	9 526			
Päivärinteen käyttökulut				6 000			
Rientolan myynti			X				Khall. 11.11.2019 § 179
Rientolan poistot				10 343			
Rientolan käyttökulut				12 000			
Kunnanviraston myynti		X					Khall 11.11.2019 § 171
Kunnanviraston poistot			9 066				myyntiin laittopäätös khall 11.11.2019 § 171
Kunnanviraston käyttökulut			10 000				myyntiin laittopäätös khall 11.11.2019 § 171
Lintupuisto-osakkeen myynti		X					Khall 13.5.2019 §77

Hallinto														
Veteraanisäätiö	195 000													Kvalt 19.11.2011 / 27.5. 2019
Metsän myynti	562 500													Kvalt. 26.8.2019 § 26 / 30.9.2019 § 38
Videolaitteiden leasing lopetus	2 500													Kunnanjoht. 12/2018
Vihertöiden leasing lopetus	5 952													Kunnanjoht. 12/2018
Työmarkkinatuki	10 000	10 000												Oiva Työ sopimus 1/2019
Luottamusmiespalkkiot	8 000	2 000												
Vaalipalkkiot	2 800	7 200												
Kunnanvaltuustot	6 000													
Vaalit	1 400													
Keskustoimiston palkat	15 000	22 000												palkatonta 2019, 0,5 htv. vähennys 2020
Elinkeinopalkat	7 000	16 000												yht. 0,7 htv. vähennys
Tykyrahan pienennys	2 800	200	300											Kvalt. 12/2018 & 12/2019
Asiointipisteen lakkautus 31.12.2019		5 000												Khall. 14.10.2019 § 160
Elinkeinokooridnaattorin työpanoksen myynti	300	1 500												Kunnanjoht. 10/2019
Elinkeinon vuokratuottoa	30 000	10 000												Kunnanjoht. 2018-2019
Kaavoitus pysäytetty	21 400													Kunnanjoht. 9/2019
Palkkahallinto		3 000	1 000											Karstula 1/2020
Asiointiliikenteen lakkautus	2 000	2 500												Khall 16.9.2019 §142
Uimahallin lakkautus		20 000	15 000											Khall 16.9.2019 §141
Hankeraha pienennetty	2 600	4 400												Khall 16.9.2019 § 145
Kunnallisvero 22,50		108 000												Kvalt. 21.10.2019 § 48
Kiinteistöveronkorotukset		57 000												Kvalt. 21.10.2019 § 47
Tuulivoima										13 500	224 830	357 090		Peuralinna 2022, Hallakangas 2023

TEKNINEN										
Ruokien raaka-aine hankinnat	10 000									Kilpailutus 1/2019
Vuokratuottoa	10 500									
Jätevesilaitoksen Ilmalämpöpumput säästävät		3500								
Vesimaksujen korotus 5%	5000	5 000								Kvalt 12.12.2018 § 56
Teknisen sihteerin toimii täyttämättä	7 000	22 000								Khall 12.8.2019 § 130
Yksityisfiit	5 000									Kvalt 12.12.2018 § 56
Canon tulostimen sopimuksen lopettaminen		2 950								
ISS siivous irtisanottu	15 000									
SIVISTYS										
Lapsiperheiden tilapäinen kotipalvelu	15 700	10 000								kvalt 12.12.2018 § 56
Vauvaraha	5 000	1 700								
Lastentarhanope palkkaamatta 1.7.2019 lukien	18 600	18 600								
Määräaikainen lastenhoitaja jää pois 1.7.2020		15 500								
Tuntikehyksen leikkaaminen 10 tuntia sl. 2020		11 000	11 000			12 000				
Liikunnanohjaajan työajan väheneminen	2 500	8 900	6 500							Sivistysltk 24.4.2019 § 38
Koulukuljetusten kilpailuttaminen	45 000									Sivistysltk 20.3.2019 § 28 /22.05.2019 § 48
Aamu- ja iltapäivähoidon maksujen korotus		8 000								Sivistysltk 23.10.2019 § 86
Päiväkodin sulkeminen 1 vk /2019, 5 vk/2020	1 000	5 000								Sivistysltk 23.10.2019 § 87
Osa-aikatyö varhaiskasvatuksessa (0,4 htv)		12 500								
Palkattomia vapaita (stj.)	7 200									
Hoitopäivämaksujen ylittyminen	10 000									
Vastanottokeskuksen maksama päivähoito	4 600	3 100								
Kotikuntakorvaustulot		65 000								
Kirjaston kirjallisuusmäärärahan vähennys		5 500								
Kesäleirin lopetus		3 000								Valtuusto 16.12.2019
Järjestöavustuksia leikattu 10 %		1 500								
Koulunkäyntiohjaajien työajanvähennys		19 200								Valtuusto 16.12.2019
Kirjaston työajanvähennys		8 100								Valtuusto 16.12.2019
Varhaiskasvatus henkilöstömenot		29 000	35 000							
Yhteensä:	1054417	537450	131366	285127	369090	0				

Liite 7. Kyyjärven kunnan talouden suunnittelukehikko vuoteen 2028

KUNNAN TALOUDEN SUUNNITTELUKEHIKKO

22.1.2020

Kyyjärvi

	TP 2017	TP 2018	Tpa 2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
TULOSLASKELMA												
Asukasluku 31.12.	1 352	1 343	1 302	1 278	1 255	1 234	1 248	1 226	1 205	1 186	1 170	1 145
Veroprosentti	21,00	21,75	21,75	22,50	22,50	22,50	22,50	22,50	22,50	22,50	22,50	22,50
vero-% yksikön tuotto → noston vaikutus	163	157	152	156	158	156	159	161	164	166	169	171
Toimintatuotot (sis. valm. okäytt.)	1 581	1 549	2 053	1 511	1 526	1 541	1 557	1 572	1 588	1 604	1 620	1 636
Toimintakulut	10 100	10 440	10 495	10 469	10 610	10 960	11 311	11 650	12 000	12 360	12 730	13 112
Toimintakate	-8 519	-8 891	-8 442	-8 958	-9 084	-9 419	-9 754	-10 078	-10 412	-10 756	-11 110	-11 476
Kunnallisverot	3 421	3 406	3 310	3 504	3 545	3 521	3 574	3 627	3 682	3 737	3 793	3 850
Yhteisöverot	577	597	720	753	798	815	836	858	880	903	927	951
Kiinteistöverot	321	381	385	441	441	665	1 100	1 028	1 028	1 000	1 000	1 000
Verotulot	4 319	4 384	4 415	4 698	4 784	5 001	5 510	5 513	5 590	5 640	5 720	5 801
Valtionosuudet	4 420	4 149	4 333	4 582	4 652	4 705	4 780	4 828	4 876	4 925	4 974	5 024
Korkotuotot	32	6	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Korkokulut	14	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Muut rahoitusuotot	345	575	433	200	200	200	200	200	200	200	200	200
Muut rahoituskulut	5	136	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
VUOSIKATE	578	85	740	523	553	488	737	464	256	10	-216	-451
€/asukas	428	63	568	409	441	396	590	379	212	9	-184	-394
Poistot ja arvonalent.	556	470	1 450	387	356	321	323	325	327	329	331	333
Satunnaiset tuotot	0	0	195	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	22	-385	-515	136	197	167	414	139	-71	-318	-546	-783
Poistoeron lisäys(-) tai väh.(+)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Varausten lisäys(-) tai väh.(+)	0	0	-2 235	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rahastojen lisäys(-) tai väh.(+)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	22	-385	-2 750	136	197	167	414	139	-71	-318	-546	-783
TASEESTA												
Kertynyt yli-/alijäämä	596	211	-2 539	-2 403	-2 206	-2 039	-1 625	-1 485	-1 556	-1 875	-2 421	-3 205
€/asukas	441	157	-1 950	-1 881	-1 757	-1 652	-1 302	-1 211	-1 292	-1 581	-2 070	-2 799

RAHOITUSLASKELMAN JA TASEEN TIETOJA (sisältäen rahoitusjäämän ja sen vajeen kattamisoletukset)

Vuosikate	578	85	740	523	553	488	737	464	256	10	-216	-451
Tulorahoituksen korjauserät		-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2
Satunnaiset erät, netto	0	0	195	0	0	0	0	0	0	0	0	0
= 1. Tulorahoitus, netto		83	933	521	551	486	735	462	254	8	-218	-453
Investointimenot		-811	-123	-75	-81	-102	-102	-102	-102	-102	-102	-102
Rahoitusosuudet investointeihin		32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32
Inv.hyödykkeiden luovutustulot		43	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
= 2. Nettoinvestoinnit	-536	-736	-91	-43	-49	-70	-70	-70	-70	-70	-70	-70
€/asukas	-396	-548	-70	-34	-39	-57	-56	-57	-58	-59	-60	-61
= 3. Rahoitusjäämä (1. Tulorahoitus+ 2. Nettoinv.)		-653	842	478	502	416	665	392	184	-62	-288	-523
4. Brutorahoitustarve (= Rahoitusjäämä + antolainasaam. muutokset + lainanlyh.)			-589	-844	-754	-772	-465	-653	-809	-1 025	-1 250	-1 509
Antolainauksen muutokset		32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32
Lainamäärän muutos;		920	-869	-530	-546	-461	-679	-426	-232	-9	195	404
Lainanlyhennykset			1 399	1 290	1 224	1 156	1 098	1 013	960	931	930	954
Lainanlisäystarve			530	760	679	694	419	588	728	922	1 125	1 358
Lainakanta	10 272	11 192	10 323	9 793	9 247	8 786	8 106	7 681	7 448	7 439	7 634	8 038
€/asukas	7 598	8 334	7 927	7 664	7 367	7 121	6 495	6 265	6 181	6 273	6 525	7 020
Rahavarat	5 256	5 652	5 593	5 509	5 433	5 356	5 310	5 244	5 163	5 061	4 936	4 785
€/asukas	3 888	4 208	4 295	4 311	4 329	4 341	4 254	4 278	4 285	4 267	4 219	4 179
Nettovelka (rahat-lainat)	-5 016	-5 540	-4 730	-4 284	-3 814	-3 430	-2 797	-2 436	-2 285	-2 379	-2 698	-3 253
€/asukas	-3 710	-4 125	-3 632	-3 353	-3 038	-2 780	-2 241	-1 987	-1 896	-2 006	-2 306	-2 841

Liite 8. Kyyjärven kunnan jäsenen eriävä mielipide

Kunnanhallituksen puheenjohtaja Jouko Huumarkankaan eriävä mielipide

Keski-Suomen Verkko Holdingin takausvastuut on kirjattu kokonaisuudessaan pakolliseksi varaukseksi vuoden 2019 tilinpäätökseen. Vielä ei ole kuitenkaan täyttä varmuutta, mikä tulee olemaan kunnan todellinen tappio, koska ei tiedetä Keski-Suomen Valokuituverkon mahdollista myyntihintaa.

Kyyjärven kunnalla on merkittävä sijoitusvarallisuus n. 5,9 milj. euroa, jonka viiden vuoden tuotto on ollut 24,5 %. Tämän perusteella ennakoim myös tuleville vuosille parempaa rahaston tuottoa kuin suunnitteluehikkoon arvioitu 3,5 % tuotto-odotus 200 000 €/vuodessa. Minun arvioni on 4,5 %, joka tekisi noin 265 000 €.

Kyyjärven kunnalla on omistuksessaan omaisuutta, jota myymällä on mahdollista saada kertaluontoista tuottoa ja näin ollen pienentää alijäämää.

Kyyjärven kunnan alueelle on suunnitteilla myös kolmas tuulivoimapuisto –hanke West Wind Oy:n toimesta Kauniskankaan tuulivoimapuisto alueelle. Tämän hankkeen kaavoitusprosessi käynnistyy talven 2020 aikana ja luo toivoa, että tulevaisuudessa kunnan kiinteistöveron tuotot kasvavat entisestään noin 300 000 euroa vuodessa.

Tulemme Kyyjärvellä edelleenkin tekemään töitä sen eteen, että kuntamme säilyisi itsenäisenä. Katsomme positiivisin mieltein tulevaisuuteen ja vaalimme kuntamme elinvoimaisuutta ja yhteisöllisyyttä. Pyrimme hillitsemään Sote-kulujen kasvua ja hakemaan synergiaetua yhdessä naapurikuntien kanssa.

Helsingissä 22.1.2020

Jouko Huumarkangas
Kyyjärven kunnanhallituksen puheenjohtaja